

Odgovor: Pišite v tovarno, od katere je mlatilnica kupljena, naznanite ji znamko stroja, to so črke, ki so na vsakem železnem delu stroja vtisnene, ter povejte, katero kolo želite. Tovarna Vam bode precej ustregla in to za majhne denarje, ker ima posamezne dele strojev, katere ona izdeluje, vedno na razpolaganje. Ako daste kolo kje drugje uliti, stalo Vas bode veliko več.

Vprašanje 39. Kaj je vzrok, da krava tretjega teleta svojega neče dojiti in se ga boji ter skoči kar v žleb, kadar ga zagleda, ko je pa prvi dve teleti rada dojila. Blagovolite naznaniti, kako to nepriliko odpraviti? (H. L. pri Sv. V. nad Cerknico)

Odgovor: Po našem mnenju morda dela tele, kedar sesa, kravi bolečine na vimenu. Preglejte torej vime, če ni morda bolno. Drugega sveta Vam ne vemo dati. Morda kedo iz med čast. bralcev kaj več o tej reči ve? Prosimo poročil.

Kmetijsko slovo-

stvo.

* **Sadjarstvo ali ovočarstvo.** I. del. Navod k umnemu izgojevanju lepega, krepkega sadnega drevja, s posebnim ozirom na osnovo, vreditev in oskrbovanje drevesnic ljudskih šol. Spisal R. Dolenc, vodja deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole v Grmu.

To je naslov gospodarski knjigi, ki je ravnokar izišla pri Krajcu v Rudolfovem. Uže v predzadnji številki našega lista opozorili smo naše čast. bralce na to preizvrstno strokovno knjigo. Gospod Rih. Dolenc, ki je v sadjarstvu strokovnjak skoz in skozi, podal nam je s svojim „Sadjarstvom“ knjigo, koje smo Slovenci zelo potrebovali. Knjiga obravnava sicer le vzgojevanje sadnega drevja, a ravno o tem nam je najbolj primanjkovalo dobrega spisa. Glavni pogoj dobremu sadjarstvu je dobro sadno drevje; kako slabo pri nas za to reč še skrbijo, znano je sploh. Slovenske knjige, ki se s tem predmetom bavijo, prepisane so iz nemškega ter največ našim razmeram nika-

kor ne zadostujejo. V teh knjigah popisani so načini po katerih se sedaj v nobeni drevesnici več ne vzgojuje drevje.

Pisatelj „Sadjarstva“ R. Dolenc ima pa v tej stroki uže nad dvajsetletne izkušnje, zato pa v njegovi knjigi vsak stavek kaže, da jo je spisal strokovnjak, ki je bil praktično in teoretično kos svoji nalogi. Spis je skoz in skozi samostojen, nad 60 pridejanih, od g. Dolenca samega risanih podob pa dobro pojasnjuje berilo. Ako rečemo, da je vsebina knjigi s strokovnjaškega stališča presojena, izvrstna, ter da si more vsak pameten sadjar po tem navodu svojo drevesnico brez drugega pouka popolnoma pravilno urediti, me-

nimo, da smo s tem knjigo pravično ocenili ter najboljšo in največjo pohvalo o nje ravnosti izrekli. Priporočamo knjigo vsem slovenskim sadjarjem, posebno pa ljudskim učiteljem, katerim menimo, da bode knjiga najbolje ustregla. Pridnemu založniku pa želimo tudi dobrega uspeha, da dobimo potem preje druga dva dela celega spisa kmalu v roke.

Knjigo je dobiti pri založniku J. Krajcu v Rudolfovem za 75 novčičev s poštnino vred.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Vabilo na občni zbor c. kr. kmetijske družbe, ki bode v četrtek dne 26. maja 1887 ob 9. uri dopoldne v dvorani mestne hiše v Ljubljani.

Program obravnavam bode ta-le:

1. Prvomestnik prične zborovanje.
2. Poročilo o delovanji centralnega odbora.
3. Predlog družbenega računa za l. 1886. in proračuna za l. 1887. (Račun in proračun dopošljeta se gg. družbenikom še v pravem času razpoložena sta pa v nadroben pregled v pisarni kmetijske družbe.)
4. Volitev predsednika. (Ker je lanska izvolitev gospoda predsednika veljala le za dobo odstopivšega predsednika gosp. barona Wurzbacha, in ker je ta doba

*

Podoba 31.

Podoba 32.

letos dotekla, voliti je vsled družbenih pravil §. 22. predsednika v novič.)

5. Volitev podpredsednika namesto gospoda Jos. Fr. Seunig-a, izstopivšega po §. 22 družbenih pravil.

6. Volitev odbornikov v centralni odbor in sicer namesto po §. 22. družbenih pravil izstopivših gg. odbornikov: Otona Detelje, W. Golla, Jos. Lenarčiča, Karla Neweklovskega, dr. Jos. Poklukarja, Luke Robiča, Fr. Witschela in dr. M. pl. Wurzbacha.

7. Volitev dveh računskih preglednikov.

8. Poročila in predlogi centralnega odbora, med temi tudi predlog o preuredbi družbenih pravil.

9. Poročila in predlogi podružnic.

10. Nasveti in prosti govori posameznih družabnikov.

Opomba. Podpisani odbor vabi gg. družabnike v dan občnega zбора popoludne ob pol 5. uri na ogled novih nasadov na družbenem poskusnem vrtu.

Centralni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, meseca aprila 1887.

Gustav grof Thurn,
predsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

Tajnikovo poročilo o delovanju „Matice Slovenske“

v dobi od 28. aprila 1886 — 13. aprila 1887.

(Dalje.)

Kot literarno društvo je Matica tudi v zadnji dobi obračala svojo pozornost na vse slovenske in pa slovanske slavnostne prilike, kedar in kakor se ji je zdelo primerno: simpatično pozdravljala literarne vspehe bratskih narodov slovanskih; k spomenskim slavnostim vabljen vabila dostojno reševala, literarno vzajemnost pospeševala, sploh za to skrbela, da se društvo na zunaj pokaže v spodobni obliki. Najnovejšemu častnemu članu, ki ji je podaril tudi nekaj dragocenih knjig, poklonila je povodom preselitve iz Peterburga na Dunaj lično izdelano častno diplomu. Svoja neumorna sotrudnika, Frana Erjavca in Božidara Raiča, je prav primerno v zadnjič počastila. Čestitala je zlatomašniku in vrlemu delavcu na literarnem polji, up. prof. Jos. Muršecu k njega osemdesetletnici. Predsedniku „Matice Hrvatske“, pl. Kukuljeviču-Sakcinskemu, čestitala je brzojavno k petdesetletnici njegovega literarnega delovanja. Praznovanja 100letnice po R. Boškoviči v Zagrebu udeležila se je Matica po svojem članu in akademiku prof. Valjavci. — Kopitarjev odsek se je pomnožil z zastopniki deželnega in mestnega odbora in dobil od svojega dunajskega zastopnika g. Navratila novih informacij. Osnoval se je v zadnjem času tudi poseben odsek za zgradbo spominka Vodniku. Misel šla je iz pisateljskega podpornega društva; vsled posebnega vabila je odbor volil tudi zastopnike v ta odsek in v principu pritrdil ideji, da se ima

Vodnikov zaklad, ki ga oskrbuje Matica, v ta namen porabiti.

Stanje premoženja zvati se mora ugodno. Računski sklep za l. 1886, proračun za l. 1888 in račun o tujem premoženju v društvenega odbora oskrbi so bili društvenikom v zmyslu pravil začasno v pisarni na ogled in so jim danes tiskani na razpolaganje. Premoženje je v zadnjem letu za spoznanje narastlo, prebitek v blagajni je večji, dolg glavnic se je zopet zmanjšal, pasivnih zastankov ni nič.

(Konec prihodnjič.)

Politične stvari.

Resolucija g. poslanca Kluna

v državnem zboru 10. t. m.

V poslaniški zbornici je sinoči govoril poslanec Klun o ljudskem šolstvu na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem ter po dolgem pohvalno sprejetem govoru nasvetoval naslednjo resolucijo;

Gledé na to, da sedanja jezikovna vravnava za slovensko prebivalstvo namenjenih javnih ljudskih šol nasprotuje členu 19. državnega temeljnega zakona z dné 21. decembra 1867, št. 142 D. Z. se vladi naroča, naj potrebno vkrene, da bode na vseh za Slovence odločenih javnih ljudskih šolah na Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem in sicer že s pričetkom šolskega leta 1887/88 slovenski jezik edini učni jezik, v kolikor to že sedaj ne veljá.

Ako se ima nemški jezik po želji njih, ki šolo vzdržujejo, tudi naprej še obdržati kot učni predmet, mora vlada na to gledati, da se to godi brez vsaktere sile, in le v toliki meri, da ne ovira pravega učnega namena ljudskih šol, toraj nikakor ne pred dovršenim tretjim šolskim letom in v takem številu šolskih ur, ki je v pravi razmeri z drugimi zaukazanimi učnimi predmeti, in ki se ima natančno določiti v učnem načrtu.

Dalje se vladi naroča, učiteljski pripravnici v Ljubljani in Mariboru in dekliško pripravnico v Ljubljani tako vrediti, da se bodo vsi predmeti podučevali v slovenskem učnem jeziku, izvzemši pedagogiko, nemščino, zemljepisje in zgodovino, za katero naj do preklica ostane nemški učni jezik. Na enak način se imajo izučevati za ljudske šole na Koroškem namenjeni učitelji.

Sodba gosposke zbornice o predlogu Schmerlingovem.

Zborovanje naše gosposke zbornice minulo soboto dne 7. maja morajo si avstrijski narodi v svojo zgodovino zapisati z zlatimi črkami. Ta dan borila se je v zboru najodličnejših zastopnikov države za naše ustavno življenje pomenljiva borba, borba med zastopniki narodne svobode, enakopravnosti, pravičnosti nasproti zastopnikom centralizacije, kateri z nemščino v uradih in javnem življenju, s teptanjem nenemških narodov, prav po kopitu minulega stoletja s pretvezo „državne enote“